



# ข่าว สสท.6

## สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 เชียงใหม่

โทร.053-908666 Fax 053-908665

ฉบับที่ 146/62 วันที่ 5 เมษายน 2562

### การตัดช่อผล ช่วยให้ลำไยเป็นเกรด AA



#### การตัดช่อผล ช่วยให้ลำไยเป็นเกรด AA

กรมส่งเสริมการเกษตรร่วมมือกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการตัดช่อผล เพื่อให้ได้ลำไยเกรด AA ที่ตลาดต้องการ

นายเนศ ณีปากเพราะ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 จ.เชียงใหม่ กล่าวว่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 จ.เชียงใหม่และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้ร่วมมือกันสร้างทีมงานนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการตัดช่อผล เพื่อให้ผลผลิตลำไยเป็นเกรด AA และนำไปขายตามผลสู่เกษตรกร โดยผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.)และระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ ในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน โดย ผศ.พาวิน มะโนชัย รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าทางรอดของเกษตรกรชาวสวนลำไย จำเป็นต้องทำในเรื่องของการลดต้นทุนการผลิต การปรับปรุงผลผลิตให้ได้คุณภาพ เน้นความปลอดภัยของผลผลิต เพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ให้สูง เลือกช่วงการผลิตให้เหมาะสม สร้างเครือข่ายการผลิตและการตลาด จากการศึกษาทดลองของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พบว่าคุณภาพของลำไยไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเพียงอย่างเดียวแต่ขึ้นอยู่กับหลายๆปัจจัย ได้แก่ พันธุ์ลำไย ความสมบูรณ์ของต้น สภาพแวดล้อม การเข้าทำลายของโรคและแมลง การปฏิบัติดูแลรักษา บ่อยครั้งที่เกษตรกรมักพบอุปสรรคที่ว่าผลผลิตลำไยมีคุณภาพคือมีผลขนาดเล็ก เนื้อและน้ำที่ทั้งที่ต้นลำไยสมบูรณ์และได้รับการปฏิบัติดูแลรักษา เช่น ให้น้ำ ให้อุ๋ย ป้องกันโรคและแมลงอย่างสม่ำเสมอแต่ก็ยังมีผลขนาดเล็ก สาเหตุหลักเนื่องมาจากต้นลำไยติดผลดกมากเกินไป จึงทำให้เกิดการแย่งอาหารที่ไปได้สร้างขึ้น จนไม่เพียงพอที่จะนำไปสร้างผลที่มีคุณภาพได้

แนวทางในการปฏิบัติที่ได้ผลดีและมีการทดลองในหลายๆพื้นที่ พบว่ามี 2 วิธีที่ได้ผลแน่นอนในการทำลำไยคุณภาพเกรด AA คือ 1)การตัดแต่งกิ่ง รูปทรงของการตัดแต่งกิ่งมีผลต่อคุณภาพของผลผลิต จากการทดลองแต่งกิ่งลำไย 4 ทรง คือ ทรงฟ้าซีหนาย ทรงเปิดกลางพุ่ม ทรงสี่เหลี่ยมและทรงครึ่งวงกลม พบว่าทรงฟ้าซีหนายให้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีกว่าทรงอื่นๆทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีจำนวนกิ่งต่อต้นน้อยและผลผลิตส่วนหนึ่งของทรงฟ้าซีหนายเกิดจากกิ่งกระโดงที่สมบูรณ์ เมื่อผลแก่ช่อผลจะโน้มหลบในทรงพุ่ม ทำให้ผลมีขนาดใหญ่และสีผิวเหลือง 2)การปลิดผลและตัดช่อผล การเพิ่มขนาดและคุณภาพของผลลำไยจากต้นที่ติดผลดก ได้ทดลองตัดช่อผลลำไยออกบางส่วน พบว่าสามารถเพิ่มขนาดของผลลำไยได้ โดยมีวิธีการดังนี้ 1)ใช้กรรไกรตัดปลายช่อผลประมาณครึ่งหนึ่งของความยาวช่อหรือไว้ผลไม่เกิน 50 ผลต่อช่อ หรือ 2)อาจตัดช่อเว้นช่อทั้งเป็นช่องไฟ ระยะห่างประมาณ 25 – 30 เซนติเมตร หรือ 3)ใช้วิธีผสมผสานกันทั้งตัดช่อผลและตัดช่อเว้นช่อทั้งเป็นช่องไฟ ก็สามารถเพิ่มขนาดผลได้อย่างชัดเจนและมีรายได้ต่อต้นมากกว่าต้นที่ไม่ตัดช่อ \*\*\*ระยะตัดที่เหมาะสม ควรตัดในระยะที่ผลลำไยมีขนาดไม่เกิน 0.5 เซนติเมตร หรือผลลำไยมีขนาดเท่าเมล็ดถั่วเขียว\*\*\* วิธีตัดช่อถ้าเป็นต้นเล็กใช้กรรไกร ในกรณีที่ดินสูงควรใช้กรรไกรด้ามยาวตัด ถึงแม้จะเป็นวิธีการที่อยู่ยาก สิ้นเปลืองแรงงาน แต่เป็นวิธีการที่ได้ผลแน่นอน ในอนาคตถ้ามีการจัดทรงพุ่มลำไยให้ต้นเตี้ยก็สามารถปฏิบัติได้ง่ายขึ้น ปัญหาที่สำคัญคือเกษตรกรยังเสียชีวิต ไม่กล้าตัดช่อผล แต่ที่สวนของ “ป้าลำดวน” อ.สารภี จ.เชียงใหม่ ทางมหาวิทยาลัยแม่โจ้ได้ทดลองตัดช่อผล 3 ต้น สามารถขายลำไยได้มากกว่าลำไยที่ปล่อยให้ติดดกตามธรรมชาติที่ปลูก 20 ต้น”

สำหรับการปรับปรุงสีผิวลำไยให้สวยสีเหลืองทองที่ตลาดต้องการ มีแนวทางดังนี้ 1)ใช้เทคนิคการตัดแต่งกิ่ง หลักการคือทำอย่างไรให้ผลผลิตอยู่ในทรงพุ่มหรือช่อผลหลบเข้าทรงพุ่ม 2)การห่อผล โดยใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ห่อก่อนที่ผลลำไยจะแก่ประมาณ 1 – 2 เดือนและต้องป้องกันเชื้อราด้วย พร้อมทั้งผูกมัดกระดาษด้านปลายช่อให้หลวมเพื่ออากาศจะได้ระบาย ลำไยต้นหนึ่งๆอาจไม่จำเป็นต้องห่อทุกช่อ ช่อผลที่อยู่ในร่มหรือใกล้กับพื้นดินโดยปกติจะมีสีผิวที่สวยอยู่แล้วก็ไม่จำเป็นต้องห่อผล 3)การป้องกันโรคและแมลง โรคที่สำคัญที่มีผลต่อคุณภาพของผลคือโรคราดำ สังเกตได้จากมีคราบสีดำเกาะตามผิวผล ซึ่งจะเกิดหลังจากที่มีแมลงพวกเพลี้ยแป้งและเพลี้ยหอย เข้าทำลาย โดยดูดกินน้ำเลี้ยง แล้วถ่ายมูลหวานออกมา ซึ่งเป็นอาหารของพวกเชื้อรา การป้องกันกำจัดจึงควรป้องกันที่ต้นเหตุคือป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งและเพลี้ยหอย โดยใช้ปิโตรเลียมออยหรือสารคลอไพริฟอส ฉีดพ่น การใช้สารป้องกันกำจัดแมลงควรพ่นก่อนการเก็บเกี่ยวอย่างน้อย 1 เดือน

เกษตรกรที่สนใจการตัดช่อผล เพื่อให้ได้ลำไยคุณภาพเกรด AA ที่ตลาดต้องการคือผลที่มีขนาดใหญ่(ใหญ่กว่า 2.8 ซม.) ขนาดผลในช่อสม่ำเสมอ ผิวเปลือกสีเหลืองทองหรือสีเหลืองอมเขียวอ่อน เนื้อหนาไม่ฉ่ำน้ำ สามารถนำวิธีดังกล่าวไปปฏิบัติทดลองตัดช่อผล/ตัดช่อแบบเว้นช่องไฟ/ตัดแบบผสมผสาน ในสวนสัก 2-3 ต้น **ไม่ต้องเสียชีวิต** แล้วท่านจะพบความเปลี่ยนแปลงว่าคุณภาพ ขนาดและราคาของลำไยมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนระหว่างการตัดช่อผลและต้นที่ปล่อยให้ติดตามธรรมชาติสนใจในรายละเอียดติดต่อสอบถามเพิ่มเติมที่ ผศ.พาวิน มะโนชัย โทร.081-8819694 ,อ.สถาพร ฉิมทอง โทร.087-2304020 ,สำนักงานเกษตรจังหวัด 8 จังหวัดภาคเหนือใกล้บ้านท่าน หรือ น.ส.ศิริลักษณ์ กมล นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 จ.เชียงใหม่ โทร.081-2873063